

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ – ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ευτυχία Κωνσταντινίδου

ΤΙΤΛΟΣ: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ

1. Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές. Γεωγραφία Α΄ Γυμνασίου

Γνωστικό αντικείμενο.

Γεωλογία-Γεωγραφία Α΄ Γυμνασίου.

Ιδιαίτερη Περιοχή γνωστικού αντικειμένου.

Χάρτες – Γεωγραφικές συντεταγμένες.

Συμβατότητα με το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ.

Ο κεντρικός άξονας του θέματος εντάσσεται στη Γενική Ενότητα Α. « Χάρτες» του ΑΠΣ.

2. Σκοπός και Στόχοι του σεναρίου-σχεδίου διδασκαλίας.

Γενικός Σκοπός.

Οικοδόμηση των εννοιών γεωγραφικές συντεταγμένες.

Επιμέρους Στόχοι ως προς το γνωστικό αντικείμενο και ως προς τη μαθησιακή διαδικασία.

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να αναπτύξουν τις ακόλουθες γνώσεις, ικανότητες και στάσεις:

2. Γνώσεις και αντιλήψεις των μαθητών.

Στη ΣΤ΄ τάξη του δημοτικού σχολείου οι μαθητές έχουν αναφερθεί στο ιδεατό δίκτυο των παραλλήλων και των μεσημβρινών καθώς και στη σημασία των συντεταγμένων στον εντοπισμό θέσης στο χάρτη. Στην Α΄ Γυμνασίου οι μαθητές έρχονται μάλλον απαλλαγμένοι από παρανοήσεις και έτοιμοι να εξοικειωθούν παραπέρα με το θέμα αυτό.

Α. Γνώσεις

Οι μαθητές στο τέλος του μαθήματος επιδιώκεται να:

1. Να αναγνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους η επιφάνεια της Γης χωρίζεται σε τμήματα με το ιδεατό σύστημα των παραλλήλων και των μεσημβρινών.
2. Να διακρίνουν τις γραμμές των παραλλήλων και τις γραμμές των μεσημβρινών, να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά τους.
3. Να εντοπίζουν παραλλήλους και μεσημβρινούς συγκεκριμένων τιμών αναφέροντας τη σχέση τους με τον Ισημερινό και τον α΄ μεσημβρινό αντίστοιχα.

4. Να συσχετίσουν τους παραλλήλους με το γεωγραφικό πλάτος και τους μεσημβρινούς με το γεωγραφικό μήκος.
5. Να βρίσκουν τις γεωγραφικές συντεταγμένες συγκεκριμένων τόπων με τη βοήθεια του χάρτη απαντώντας έτσι σε ερωτήματα που μπορεί να τεθούν.
6. Γνωρίζοντας τις γεωγραφικές συντεταγμένες ενός τόπου να εντοπίζουν αυτόν στο χάρτη.

B. Ικανότητες.

1. Ικανότητα επικοινωνίας στην ελληνική γλώσσα.
2. Ικανότητα συνεργασίας στην ομάδα.
3. Κοινωνικές δεξιότητες (σωστή επιχειρηματολογία, τεκμηρίωση των απόψεών τους, σεβασμός στη διαφορετική άποψη, διαχείριση κρίσεων στην ομάδα κλπ).
4. Επιστημονική προσέγγιση των Φυσικών Επιστημών (διατύπωση ερωτημάτων , λογική επεξεργασία των δεδομένων, σύνδεση παρατήρησης, διατύπωσης υπόθεσης, επαλήθευση δεδομένων, διατύπωση συμπερασμάτων).

Γ. Στάσεις.

1. Θετική στάση στην επιστημονική έρευνα και τον επιστημονικό τρόπο σκέψης.
2. Να δραστηριοποιηθούν στη διερευνητική – βιωματική μάθηση.
3. Να αναπτύξουν αυτενέργεια και να μάθουν να οικοδομούν μόνοι τους τη γνώση.
4. Να ενεργοποιήσουν, μέσα από εμπειρίες και βιώματα, ατομικές και κοινωνικές αξίες και αρχές.

3. Προτεινόμενη Εκπαιδευτική μέθοδος.

Η παρούσα διδακτική διαδικασία στο συγκεκριμένο σχέδιο βασίζεται καταρχήν στον εποικοδομητισμό, ο οποίος βασίζεται στις προϋπάρχουσες γνώσεις και απόψεις των μαθητών, οικοδομεί σταδιακά τη νέα επιστημονική γνώση για αυτούς προκαλώντας τους γνωστική σύγκρουση.

Οι δραστηριότητες που προτείνονται κατά την διδακτική αυτή προσέγγιση στηρίζονται στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο με συζήτηση στις τετραμελείς ομάδες και στη συνέχεια στην ολομέλεια της τάξης. Οι ομάδες εργάζονται με φύλλο εργασίας, τα απαραίτητα εποπτικά υλικά και με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, ο οποίος διακριτικά περιφέρεται ανάμεσα στις ομάδες έχοντας ρόλο συμβουλευτικό, ενισχυτικό και ανατροφοδοτικό. Εφόσον δεν υπάρχει εργαστήριο Φυσικών Επιστημών τοποθετούνται τα θρανία της τάξης αντικριστά ανά δύο δημιουργώντας πάγκους εργασίας και ξεκινά η εργασία των ομάδων όπως περιγράφηκε παραπάνω.

4. Εκτιμώμενη διάρκεια

Διάρκεια: Η διδακτική παρέμβαση προβλέπεται να διαρκέσει 90 λεπτά.

5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ – ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

5.1. Γενική περιγραφή.

A) Ο Εκπαιδευτικός προσκαλεί τους μαθητές να εκφράσουν την άποψή τους παρατηρώντας τα εποπτικά μέσα που τους διαθέτουμε με τη μορφή ερωτήματος: ποιος είναι ο ρόλος των γραμμών που διατρέχουν την υδρόγειο και το χάρτη. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.

B) Ταξινομούν τις γραμμές αυτές σε ομάδες με την ερώτηση (2). Με την ερώτηση αυτή επιδιώκεται οι μαθητές να διαπιστώσουν την ομαδοποίηση των γραμμών αυτών σε οριζόντιες (παράλληλες) και «κατακόρυφες» (μεσημβρινοί).

Γ) Με τη δραστηριότητα (3) και στη συνέχεια με την ερώτηση (4) οι μαθητές καλούνται να προβληματιστούν για το ρόλο των γραμμών αυτών στην ανάγνωση ενός χάρτη π.χ. από έναν καπετάνιο, προκειμένου να διαπιστώσουν την σημασία τους για τον ακριβή εντοπισμό ενός τόπου ή σημείου στο χάρτη.

Δ) Με τις ερωτήσεις 5A,5B, 5Γ, καλεί ο εκπαιδευτικός τους μαθητές να παρατηρήσουν τους χάρτες και την υδρόγειο και κατόπιν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τις παράλληλες γραμμές. Οι μαθητές συζητούν τις απόψεις τους ανά ομάδα και ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης. Ελέγχουν τις απαντήσεις τους με το κείμενο που τους δίνεται παρακάτω .

E) Με τις ερωτήσεις 7A,7B, 7Γ, καλεί ο εκπαιδευτικός τους μαθητές να παρατηρήσουν τους χάρτες και την υδρόγειο και κατόπιν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τους μεσημβρινούς. Οι μαθητές συζητούν τις απόψεις τους ανά ομάδα και ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης. Ελέγχουν τις απαντήσεις τους με το κείμενο που τους δίνεται παρακάτω .

ΣΤ) Με τη δραστηριότητα (10) οι μαθητές ακολουθώντας το παράδειγμα στον πίνακα που τους δίνεται, καλούνται να συμπληρώσουν τον πίνακα μαθαίνοντας να βρίσκουν τις γεωγραφικές συντεταγμένες συγκεκριμένων τόπων καθώς και το ημισφαίριο στο οποίο ανήκουν οι τόποι αυτοί.

Z) Με τη δραστηριότητα (11) οι μαθητές επιδιώκεται να εντοπίζουν τον τόπο αν γνωρίζουν τις γεωγραφικές συντεταγμένες αυτών αντιστρέφοντας τη δραστηριότητα (10). Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται να εφαρμόσουν τις γνώσεις για στην χάραξη των παραπάνω γραμμών στην πράξη.

Η) Ο εκπαιδευτικός διανέμει φύλλο αξιολόγησης προκειμένου οι μαθητές να απαντήσουν ατομικά.

Βιβλιογραφικές πηγές του Σχεδίου.

Ασλανίδης Α. (2009). Γεωλογία – Γεωγραφία Α΄ Γυμνασίου. Αθήνα Πατάκης

Δέδες Χ. (2011). Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό . Τόμος Β: Ειδικό Μέρος ΠΕ04 Φυσικών Επιστημών. Σενάριο – Σχέδιο Διδασκαλίας στην Ανωση. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σε. 47-61.

Παυλόπουλος Κ., Γαλάνη Α. (2009) Γεωλογία – Γεωγραφία Α΄ Γυμνασίου. Αθήνα. ΟΕΔΒ

Σταυρίδου Ε. (2011) . Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό . Τόμος Β: Ειδικό Μέρος ΠΕ04 Φυσικών Επιστημών. Σενάριο – Σχέδιο Διδασκαλίας στα Οξεία - Βάσεις. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σε. 62-71.

Users.sch.gr/evaggelidis61/ppt/geo.ppt

5.2. Υλικοτεχνική Υποδομή.

Παγκόσμιος πολιτικός επιτοίχιος χάρτης και χάρτης σε κάθε ομάδα.

Υδρόγειος σφαίρα.

Πολιτικός χάρτης της Αφρικής.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση της διδακτικής παρέμβασης πραγματοποιείται στο τέλος της επεξεργασίας του φύλλου εργασίας και περιλαμβάνει

1) Ερωτήσεις σωστού- λάθους

2) Επιλέξτε το σωστό αιτιολογώντας τη λάθος επιλογή.

3) Δραστηριότητα που να ζητείται από τους μαθητές να εντοπίζουν χώρες γνωρίζοντας γεωγραφικό μήκος και γεωγραφικό πλάτος στην Αφρική , κάνοντας ταυτόχρονα ένα νοητό ταξίδι σε αυτήν την ήπειρο.

Η παραπάνω αξιολόγηση στοχεύει τόσο στον έλεγχο της κατανόησης της παρεχόμενης γνώσης, όσο και στην χρήση αυτής της γνώσης στην ευρύτερη αντίληψη της εικόνας της γης αποτυπωμένης σε ένα χάρτη.